

समय कविता सङ्ग्रह

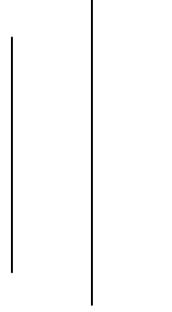
त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र

सङ्कायअन्तर्गत त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पस, नेपाली

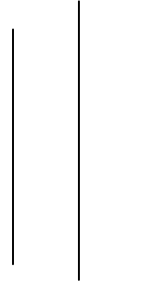
विभाग स्नातकोत्तर तह नेपाली दोस्रो वर्षको

दसौँ पत्रको प्रयोजनका लागि

प्रस्तुत

सिर्जनात्मक लेखन

सिर्जनाकर्ता

बद्रीप्रसाद ढकाल

त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पस

घण्टाघर, काठमाडौँ

२०६९

सिर्जना-पत्र निर्देशकको मन्तव्य

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्कायअन्तर्गत त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पस नेपाली विषयको स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्षका छात्र बन्दीप्रसाद ढकालले समय कविता सङ्ग्रह सिर्जनापत्रका रूपमा मेरो निर्देशनमा तयार पार्नुभएको हो । म उहाँको यस सिर्जना कार्यदेखि पूर्ण सन्तुष्ट छु । अतः यसको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पस नेपाली स्नातकोत्तर शिक्षण कार्यक्रमसमक्ष सिफारिस गर्दछु ।

मिति : २०६९ । ०४ । १४

.....
उप प्रा. शेषनाथ पौडेल
त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पस

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पस

घण्टाघर, काठमाडौं

मिति: २०६९।०४।

स्वीकृतिपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय, त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पस, नेपाली विषयको स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्षका छात्र बद्रीप्रसाद ढकालले स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको प्रयोजनका लागि सिर्जना पत्रका रूपमा तयार पारेको समय कविता सङ्ग्रह सोही प्रयोजनका लागि स्वीकृत गरिएको छ ।

.....

(उप प्रा.शेषनाथ पौडेल)

सिर्जना निर्देशक

.....

(प्रा.हेमचन्द्र नेपाल)

बाह्य परीक्षक

.....

(प्रा.वासुदेव घिमिरे)

संयोजक

नेपाली स्नातकोत्तर शिक्षण कार्यक्रम

कृतज्ञता ज्ञापन

नेपाली स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौँ पत्रको सिर्जनात्मक लेखन अन्तर्गत यो समय कविता सङ्ग्रह तयार पारिएको हो । यसमा गद्य कविताहरूको सङ्कलन गरिएको छ ।

प्रस्तुत सिर्जनात्मक लेखन तयार पार्ने क्रममा आफ्नो अमूल्य समय दिएर सल्लाह, सुझाव, मार्गनिर्देशन र आवश्यक सम्पूर्ण सहयोग प्रदान गरिदिनु भएकोमा सिर्जना निर्देशक एवम् आदरणीय गुरु शेषनाथ पौडेलज्यूमा हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । सिर्जना पत्र गर्नका लागि स्वीकृति दिनुभएकोमा त्रिचन्द्र क्याम्पस नेपाली स्नातकोत्तर शिक्षण कार्यक्रमका संयोजक वासुदेव घिमिरे ज्यूप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । मेरा सम्पूर्ण गुरुहरूप्रति पनि हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै कविता लेख्न प्रोत्साहन गर्ने मित्रहरू, कविता रचना गर्न सक्दो सहयोग गर्ने साथीहरूलाई पनि धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

.....

बद्रीप्रसाद ढकाल

त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पस

विषयसूची

शोध निर्देशकको मन्तव्य
स्वीकृतिपत्र
कृतज्ञताज्ञापन

पृ.सं.

परिच्छेद -एक सिर्जनाको परिचय

१-६

१.१.	सिर्जनापत्रको शीर्षक र विधा	३
१.२.	सिर्जनाको उद्देश्य	३
१.३.	सिर्जनाको औचित्य महत्त्व र उपयोगिता	४
१.४.	सिर्जनाको अठोट, योजना र तयारी	५
१.५.	विधि र प्रक्रिया	५
१.६.	आत्मधारणा	६
१.७.	सिर्जनापत्रको रूपरेखा	६

परिच्छेद -दुई

कविता विधाको सैद्धान्तिक स्वरूप

७-१४

२.१.	साहित्य एवम् कविता विधा सम्बन्धी दृष्टिकोण	७
२.२.	कविता मान्यता	७
२.२.१.	पूर्वीय साहित्यमा कविता मान्यता	८
२.२.२.	पाश्चात्य साहित्यमा कविता मान्यता	९
२.२.३.	नेपाली साहित्यमा कविता मान्यता	१०
२.३.	कविताका तत्त्वहरू	१२

परिच्छेद -तीन

नेपाली कविताको विकासक्रम

१५-४१

३.१.	परिचय र पृष्ठभूमि	१५
३.२.	प्राथमिक काल	१७
३.२.१.	वीरधारा	१८
३.२.२.	भक्तिधारा	१९
३.३.	माध्यमिक काल	२१
३.३.१.	शृङ्गारिक धारा	२३
३.३.२.	भक्तिधारा	२४
३.३.३.	शासकस्तुति धारा	२५
३.३.४.	सामाजिक-सांस्कृतिक जागरणको धारा	२५
३.४.	आधुनिक काल	२७

३.४.१.	पूर्वाद्ध (वि.सं. १९७५-२०१६)	२९
३.४.१.१.	परिष्कारवादी धारा -वि.सं.१९७५-१९९०)	२९
३.४.१.२.	स्वच्छन्दतावादी धारा (१९९१ - २०१६)	३२
३.४.२.	उत्तराद्ध (२०१६ - वर्तमानसम्म)	३५
३.४.२.१.	प्रयोगवादी धारा (२०१६ - २०२९)	३६
३.४.२.२.	समसामयिक धारा (२०३० - वर्तमानसम्म)	३७
३.५.	गद्य कविताको सामान्य परिचय	४१

परिच्छेद -चार

पाँच आधुनिक प्रतिनिधि कविहरूका कविताको अध्ययन ४५-५४

४.१	परिचय	४४
४.२.	लेखनाथ पौड्यालका कविता	४४
४.२.१.	नैतिक दृष्टान्त	४४
४.२.२.	कालमहिमा	४५
४.२.३.	आखिरी कविता	४५
४.३.	बालकृष्ण समका कविता	४६
४.३.१.	मृत्युपछिको अभिव्यञ्जन	४६
४.३.२.	म मरैँ	४७
४.३.३.	आँखा	४७
४.४.	लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाका कविता	४८
४.४.१.	प्रभुजी भेडो बनाऊ	४८
४.४.२.	जिन्दगीको मौसम	४९
४.४.३.	साँढे	४९
४.५.	गोपालप्रसाद रिमालका कविता	४९
४.५.१	आमाको सपना	५०
४.५.२	एकदिन एकचोटि आउँछ	५०
४.५.३	सपनामा	५१

४.६.	भूषी शेरचनका कविता	५१
४.६.१.	जीवनको अँध्यारो सडकमा	५२
४.६.२.	भूषी शेरचन (व्यङ्गात्मक सेल्फ पोर्ट्रेट)	५२
४.६.३.	हिँड्दा हिँड्दै	५३
४.७.	सङ्गृहीत कविताहरूप्रतिको आत्मधारणा	५३
४.८.	निष्कर्ष	५७

परिच्छेद -पाँच

समय कविता सङ्ग्रह

५८-८५

५.१.	अन्तर्द्वन्द्व	५८
५.२.	म !	६०
५.३.	म ढुङ्गाभिन्न मान्छे देख्छु	६२
५.४.	म शून्यतामै ठीक थिएँ	६४
५.५.	म खोज्दै छु ?	६५
५.६.	अन्त्यउर्फ.	६६
५.७.	भ्रम या यथार्थ	६७
५.८.	कसले बुझ्छ	६८
५.९.	खोजी सन्तुष्टिको	६९
५.१०.	इतिहास भत्कन सक्छ	७०
५.११.	गलत	७१
५.१२.	सपनाको मृत्यु	७३
५.१३.	फूलको अस्तित्व	७४
५.१४.	सडक गीत गाईरहेछ	७५
५.१५.	मेरो वैयक्तिकता	७७
५.१६.	स्वार्थ	७८
५.१७.	समय	७९
५.१८.	मृत्यु	८१
५.१९.	म बेच्दैछु.....	८२
५.२०.	मेरो श्रद्धाञ्जली	८४
	सन्दर्भ सामग्री सूची	८६